

Immaterielle rettigheder løfter dansk eksport med over 100 mia. kr.

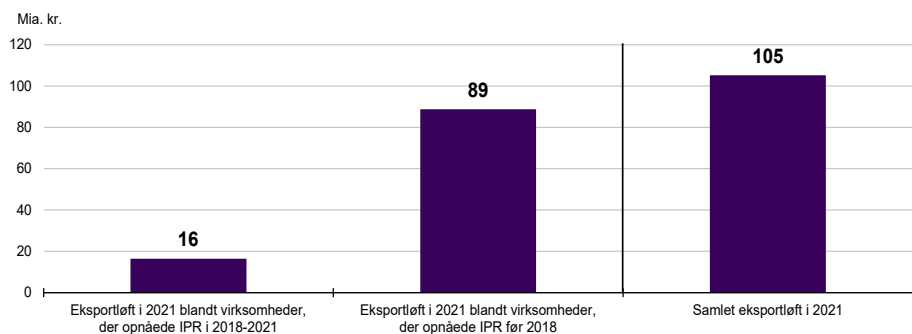
Danske virksomheder investerer hvert år store beløb i immaterielle rettigheder, som er med til at udvikle nye produkter og services og danne grundlag for højere velstand. Især store virksomheder i industrien har mange immaterielle aktiver. Immaterielle rettigheder skønnes at øge den danske eksport med cirka 105 mia. kr. årligt.

Rettighederne til immaterielle aktiver øger dansk eksport med 105 mia. kr.

Dansk erhvervslivs succes og fremgang kan i høj grad tilskrives danske virksomheders evne til at opfinde og udvikle. Den værdi danske virksomheder skaber, stammer derfor ikke kun fra fysiske, materielle, produktionsanlæg, men i høj grad også fra immaterielle aktiver. En ny analyse fra DI baseret på registerdata fra Danmarks Statistik viser, at ca. 105 mia. kr. af den danske eksport i 2021 – svarende til lidt over 7 pct. af den samlede eksport af varer og tjenester – kunne tilskrives danske virksomheders immaterielle rettigheder.

Immaterielle rettigheder øger eksporten med 105 mia. kr.

Immaterielle rettigheders bidrag til eksporten i dansk erhvervsliv

Anm.: For virksomheder, der opnåede deres første immaterielle rettighed mere end tre år før 2021, antages det, at de er påvirket af en vedvarende effekt, som er lig den effekt, der er tre år efter opnåelsen af første immaterielle rettighed.

Kilde: DI-beregninger p.b.a. data fra Danmarks Statistik

der. Analysen bygger på en spørgeskemaundersøgelse og registerdata fra Danmarks Statistik. Der er anvendt et datasæt med 2.500-3.800 virksomhedsobservationer årligt i perioden 2016-2021, hvoraf 447-591 virksomheder angiver, at de i løbet af perioden har haft immaterielle rettigheder.

Immaterielle rettigheder (IPR) – Hvad er det?

Immaterielle rettigheder er et samlet begreb for de rettigheder virksomheder har over deres immaterielle aktiver. Begrebet favner meget bredt, og det inkluderer rettigheder til fx brand og design, men også ophavsrettigheder og patenter.

Den engelske betegnelse er "Intellectual Property Rights", og immaterielle rettigheder forkortes derfor ofte IPR eller IP-rettigheder.

I denne analyse har vi anvendt Danmarks Statistiks register FUI_FORSK, som indeholder data for virksomhedernes forskning, udvikling og innovation. I den anvendte IPR-variabel fra registeret er det ikke muligt at adskille patenter fra de øvrige immaterielle aktiver, hvorfor resultaterne ikke kan isoleres til effekten fra innovation og patenter, men skal tilskrives alle former for immaterielle rettigheder.

Størstedelen af bidraget fra IP-rettigheder stammer fra virksomheder, der har haft dem længe

Mange virksomheder ejer immaterielle rettigheder (IP-rettigheder) og har gjort det længe. Af de 105 mia. kr., som IP-rettigheder vurderes at have løftet dansk eksport med i 2021, stammer de 89 mia. kr. fra eksport i virksomheder, der har haft IP-rettigheder siden før 2018¹. De resterende 16 mia. kr. er bidrag fra virksomheder, der har opnået deres første IP-rettighed mellem 2018 og 2021.

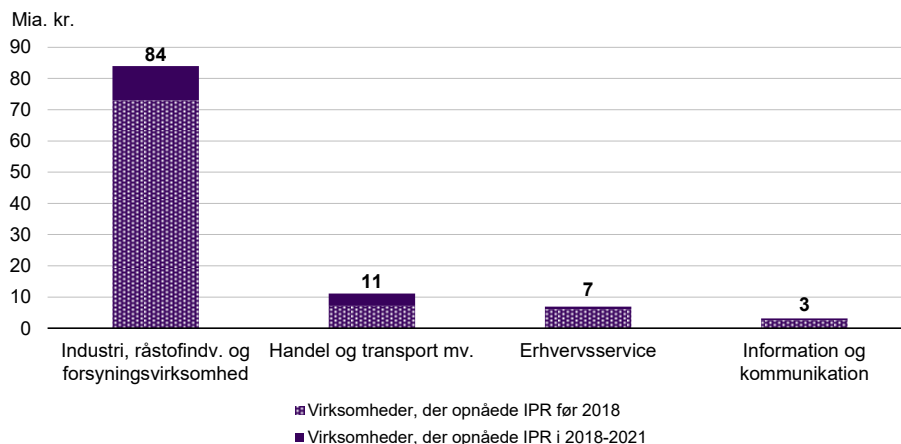
I industrien løfter IP-rettighederne eksporten med 84 mia. kr.

Det er særligt industrivirksomhederne, der har mange IP-rettigheder, og derfor er det også her, at bidraget til eksporten er størst. 84 af de nævnte 105 mia. kr. er inden for industrien. Der bruges dog også immaterielle rettigheder inden for andre brancher, herunder transport og handel.

¹ Beregningen af bidraget fra IPR opnået mere end tre år før 2021 er baseret på en antagelse om, at effekten fra at opnå den første IPR er permanent og lig med effekten, der er tre år efter opnåelse, dvs. 27 pct. på eksport.

I industrien øger immaterielle rettigheder eksporten med 84 mia. kr.

Immaterielle rettigheds bidrag til eksporten i dansk erhvervsliv i 2021, branchefordelt

Anm.: For virksomheder, der opnåede deres første immaterielle rettighed for mere end tre år siden antages det, at der er en vedvarende effekt lig den effekt, der er tre år efter opnåelsen af første immaterielle rettighed.

Kilde: DI-beregninger pba. data fra Danmarks Statistik.

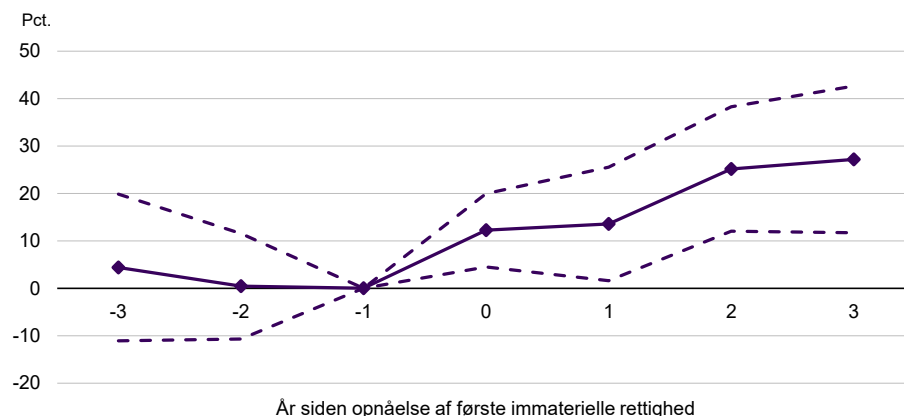
Effekten ved at opnå en IP-rettighed har en gradvis indvirkning på virksomheden

Effekten fra en IP-rettighed indvirker gradvist over tre år

Effekten af en IP-rettighed på eksport eller omsætning træder ikke i fuld kraft fra begyndelsen, når rettigheden opnås, men har en gradvist øget indvirkning op til tre år efter. I figuren nedenfor vises den estimerede effekt på en virksomheds eksport i årene efter den får tildelt sin første IP-rettighed.

Immaterielle rettigheder øger eksporten med 27%

Bidrag til eksporten fra opnåelse af første immaterielle rettighed

Anm.: De stiplede linjer angiver 90% konfidensbånd. Ved matching og estimation er der kontrolleret for virksomhedernes log eksport (deflateret) i året før opnåelse af IPR, log omsætning (deflateret) i året før opnåelse af IPR, årstal og 10-grp.-branche.

Kilde: DI-estimationer pba. data fra Danmarks Statistik.

Tre år efter opnåelsen af en virksomheds første IP-rettighed vil virksomheden i gns. få løftet eksporten med 27 pct...

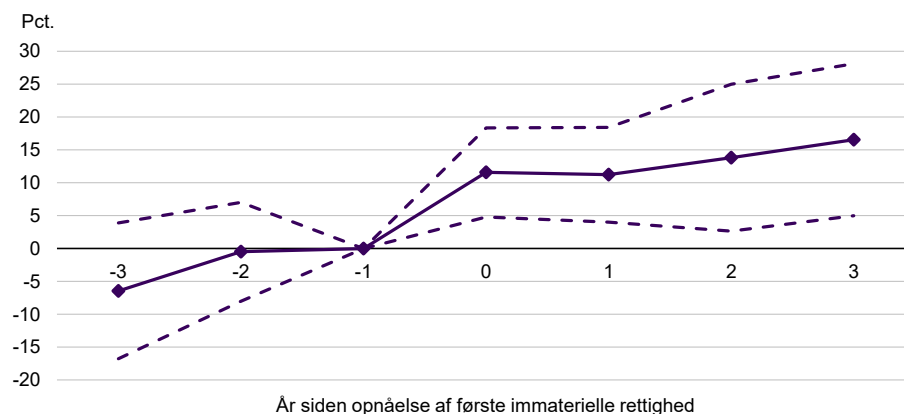
...og omsætningen med 15 pct.

Effekten på eksporten er i gennemsnit en stigning på godt 10 pct. i året samt året efter, at virksomheden opnår sin første IP-rettighed, hvorefter den stiger til knap 30 pct. to og tre år efter. Dette er estimeret relativt til virksomheder, der har samme karakteristika året før IP-rettigheden opnås. Effekten er dermed målt som forskellen mellem de to grupper af virksomheder, der ellers i høj grad er sammenlignelige både mht. virksomhedsstørrelse og branche, men adskiller sig ved, at virksomhederne i den ene gruppe opnår en IP-rettighed, og virksomhederne i den anden gruppe ikke gør det.

Effekten på omsætningen følger det samme mønster, hvor der er tale om, at den gradvist indfinder sig og toppe på 17 pct. tre år efter opnåelsen af den første IP-rettighed. Effekten vi kan estimere på omsætningen hænger godt sammen med resultatet for eksporten, da øget eksport naturligvis også betyder øget omsætning.

Immaterielle rettigheder øger omsætningen med 17%

Bidrag til omsætningen fra opnåelse af første immaterielle rettighed

Anm.: De stiplede linjer angiver 90% konfidensbånd. Ved matching og estimation er der kontrolleret for virksomhedernes log omsætning (deflateret) i året før opnåelse af IPR, log eksport (deflateret) i året før opnåelse af IPR, log årsværk i året før opnåelse af IPR, årstal og 10-grp.-branche.
Kilde: DI-estimationer pba. data fra Danmarks Statistik.

Fem virksomheder sendte i 2024 over 400 patentansøgninger til Den Europæiske Patentmyndighed

Immaterielle aktiver er mest udbredt blandt de store virksomheder

IP-rettigheder er særligt udbredt blandt de store virksomheder. Ifølge Patent- og Varemærkestyrelsen² står de fem danske virksomheder, der indsendte flest patentansøgninger til Den Europæiske Patentmyndighed i 2024, tilsammen for over 400 patentansøgninger. Det drejer sig om Vestas,

² Se Patent- og Varemærkestyrelsen (2025): *Dansk innovation ligger helt i top!*

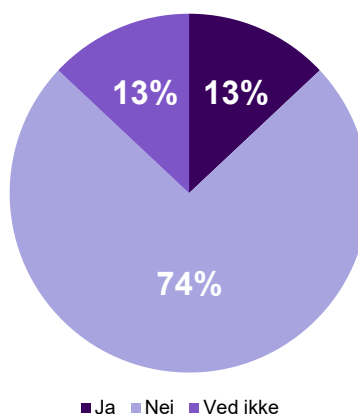
74 pct. af de små virksomheder har ingen IP-rettigheder. 13 pct. ved ikke, om de har det

Novozymes, DTU, VKR Holding og Oticon. Det store antal patentansøgninger og den høje koncentration af immaterielle aktiver viser, hvor vigtigt det er for store virksomheder, særligt i industrien, at beskytte deres idéer og sikre sig, at de får retten til at kapitalisere på egen forskning og udvikling.

Den høje koncentration blandt nogle få store industrivirksomheder betyder samtidig, at der blandt de mindre virksomheder er stort potentiale i at få flere til at søge eller til en start blot blive bekendt med muligheden for at opnå IP-rettigheder. Patent- og varemærkestyrelsen³ undersøgte i 2022 udbredelsen af IP-rettigheder blandt virksomheder med under 50 ansatte. Her svarede 74 pct. nej til, om de havde registreret en eller flere IP-rettigheder i deres virksomheder, mens 13 pct. svarede "Ved ikke".

Kun 13% af de små virksomheder har registreret IP-rettigheder

Svar på spørgsmålet: "Har din virksomhed registreret en eller flere IP-rettigheder?"

Anm.: Figuren baserer sig på 1.271 respondentvirksomheder med under 50 ansatte.
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse udført af Moos-Bjerre for Patent- og varemærkestyrelsen, 2022

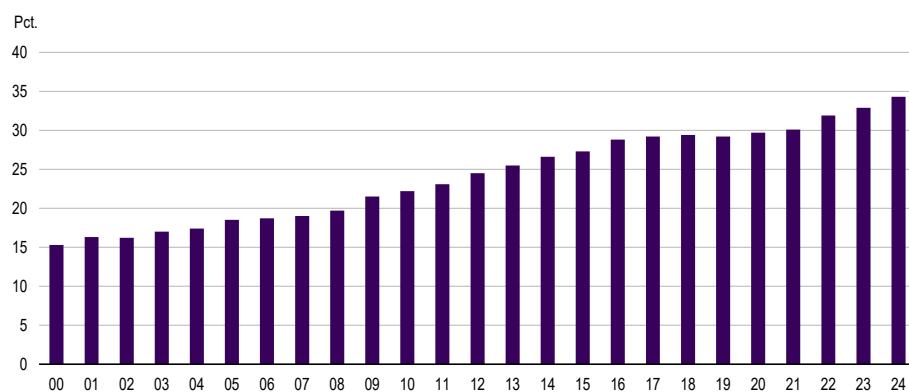
En tredjedel af industriens kapitalapparat bestod i 2024 af intellektuelle rettigheder

At interessen for immaterielle aktiver og rettighederne til dem er stor, i hvert fald blandt nogle få store virksomheder, slår sig også ud i deres andel af det samlede kapitalapparat. I industrien udgjorde intellektuelle rettigheder i 2024 over en tredjedel af det samlede kapitalapparat. Andelen har været stigende siden 1980, og særligt siden starten af 00'erne. I 2000 lå andelen på 15 pct., og den er således mere end fordoblet siden 2000. Det hænger bl.a. sammen med den stadigt stigende globalisering, der har medført mere specialiseret produktion. Det har også medført både øget import og eksport, hvilket stemmer overens med de i denne analyse estimerede effekter på eksporten, som viser markant øget eksport ved opnåelse af en IP-rettighed.

³ Se Patent- og Varemærkestyrelsen (2022): *Undersøgelse af danske virksomheders brug af- og kendskab til immaterielle rettigheder*.

Intellektuelle rettigheds andel af kapitalapparatet i industrien er fordoblet siden 2000

Intellektuelle rettigheds andel af faste aktiver i industrien

Anm.: Kapitalapparatet i industrien er opgjort som bruttobeholdningen af faste aktiver ultimo året i løbende priser.
Kilde: Økonomisk Redegørelse, August 2025, beregninger p.b.a. data fra Danmarks Statistik

Sådan har vi gjort

Analysen er lavet som et "event-studie" på baggrund af Danmarks Statistiks FUI_FORSK-register. I dette register findes en 0/1-dummy-variabel, der angiver, om en given virksomhed i registeret har mindst én IP-rettighed. Med denne variabel identificerer vi de virksomheder i den dækkede periode, 2016-2021, der opnår deres første IP-rettighed, dvs. dummy-variablen er lig 1 i år t , men 0 i år $t-1$ for den pågældende virksomhed.

I analysen har vi begrænset os til udelukkende at betragte virksomheder i 10-grp.-brancherne Handel og transport, Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed, Information og kommunikation samt Erhvervsservice, da det må formodes, at det hovedsageligt er i disse brancher, at brugen af IP-rettigheder er mest relevant (i tråd med tilgangen med Patent- og varemærkestyrelsen). Dette giver os et datasæt med 2.500-3.800 observationer om året i perioden 2016-2021, hvoraf der over årene er 447-591 virksomheder, der har angivet, at de har IP-rettigheder.

Analysen er udført ved først at matche alle de IPR-opnående virksomheder (treatment-gruppen) til virksomheder, der ikke anvender IP-rettigheder i hele perioden (kontrolgruppen). Der matches som nearest neighbor ved propensity score matching på log omsætning (deflateret), log eksport (deflateret), log årsværk, årstal og 10-grp.-branche (eksakt match).

Vægtene fra denne matching anvendes derefter i en regressionsanalyse, der lader outcome-variablen (eksport eller omsætning) blive forklaret af en dummy for opnåelse af IPR 0, 1, 2 og 3 år frem i tiden samt de nævnte kontrolvariable.

Regressionen bliver også udført 2 og 3 år før opnåelsen IPR som en kontrol af, at matchingen er forløbet tilfredsstillende, idet effekterne her bør være tæt på 0.

For yderligere detaljer om dataarbejde og estimation henvises til vedlagte bilag.